

دانشکده بهداشت

طرح درس: مدیریت مواد زائد جامد

عنوان درس : مدیریت مواد زائد جامد

مخاطبان: دانشجویان ترم اول کارشناسی ارشد مهندسی بهداشت محیط

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: ۱۲-۱۰ سه شنبه ها

زمان ارائه درس: ساعت ۸:۱۵ الی ۱۰:۱۵ روزهای سه شنبه هر هفته نیمسال اول سال تحصیلی ۹۵-۹۶

مدرس: دکتر امیرحسین نافذ- دکتری تخصصی (Ph.D) مهندسی بهداشت محیط

دروس پیش نیاز: ندارد

هدف کلی درس :

شناخت سیستمهای مختلف مدیریت مواد زائد جامد و ایجاد توانائی در استفاده از روشها، فن آوریها و برنامه های مدیریتی به منظور تامین اهداف مدیریت جامع مواد زائد جامد

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

- ۱- مقدمه و معرفی مدیریت مواد زائد جامد
- ۲- آشنائی با استراتژیهای مدیریت مواد زائد جامد
- ۳- آشنائی با مقررات و قوانین بین المللی و کشوری در مورد پسماندهای جامد
- ۴- آشنائی با چالشهای موجود در مدیریت مواد زائد جامد
- ۵- آشنائی با برنامه ریزی در مدیریت مواد زائد جامد و تعیین اولویتها
- ۶- آشنائی با مشکلات اجرائی و قانونی در برنامه ریزی
- ۷- آشنائی با روشهای مختلف برآوردهای اقتصادی
- ۸- آشنائی با اقدامات مرتبط با مدیریت مواد زائد جامد
- ۹- آشنائی با روشهای مدیریت مواد زائد جامد منطبق بر محیط زیست
- ۱۰- آشنائی با فرایندهای دمائی از نوع پیلیمیریزاسیون - پیرولیز و دیگر فرایندهای حرارتی
- ۱۱- آشنائی با مدیریت بازیافت و استفاده مجدد
- ۱۲- آشنائی با مدیریت زباله های خطرناک موجود در مواد زائد شهری
- ۱۳- آشنائی با مدیریت مواد زائد جامد عفونی در مراکز بهداشتی درمانی
- ۱۴- آشنائی با طراحی محلهای دفن بهداشتی مواد زائد جامد
- ۱۵- آشنائی با روشهای نگهداری و احیای اماکن دفن بهداشتی قدیمی
- ۱۶- فرایند پلاسما
- ۱۷- امتحان نهایی- ارائه پروژه های درسی

هدف کلی جلسه اول:

۱- مقدمه و معرفی مدیریت مواد زائد جامد

اهداف ویژه جلسه اول:

- ۱-۱- دانشجویان بتوانند اهداف درس و مفاهیم مورد استفاده در مبحث مواد زائد جامد را تشریح کنند.
- ۲-۱- دانشجویان بتوانند مدیریت مواد زائد جامد را توضیح دهند.
- ۳-۱- دانشجویان بتوانند عناصر موظف در مدیریت جامع مواد زائد جامد را توضیح دهند.

هدف کلی جلسه دوم:

۱- آشنائی با استراتژیهای مدیریت مواد زائد جامد

اهداف ویژه جلسه دوم:

- ۱-۱- دانشجویان بتوانند منابع تولید مواد زائد جامد را نام ببرند.
- ۲-۱- دانشجویان بتوانند روشهای اصلاح الگوی مصرف را توضیح دهند.
- ۳-۱- دانشجویان بتوانند راهکارهای مدیریتی برای کاهش تولید مواد زائد جامد را توضیح دهند.

هدف کلی جلسه سوم:

۱- آشنائی با مقررات و قوانین بین المللی و کشوری در مورد پسماندهای جامد

اهداف ویژه جلسه سوم:

- ۱-۱- دانشجویان بتوانند قوانین بین المللی مثل قوانین سازمانهای EPA و WHO در زمینه مواد زائد جامد را توضیح دهند.
- ۲-۱- دانشجویان بتوانند کنوانسیونها و معاهده های بین المللی در زمینه مواد زائد جامد مانند کنوانسیون بازل را توضیح دهند.
- ۳-۱- دانشجویان بتوانند رهنمودها و استانداردهای بین المللی در زمینه مدیریت مواد زائد جامد را توضیح دهند.
- ۴-۱- دانشجویان بتوانند مراحل مختلف تصویب قانون مدیریت پسماند در ایران را توضیح دهند.

هدف کلی جلسه چهارم:

۱- آشنائی با چالشهای موجود در مدیریت مواد زائد جامد

اهداف ویژه جلسه چهارم:

- ۱-۱- دانشجویان بتوانند انواع چالشهای موجود در مدیریت مواد زائد جامد را توضیح دهند.
- ۲-۱- دانشجویان بتوانند با توجه به اهداف مورد نظر، انواع روشهای مدیریتی مواد زائد جامد را توضیح دهند.
- ۳-۱- دانشجویان بتوانند نقاط قوت و ضعف مدیریت مواد زائد جامد در کشور را توضیح دهند.
- ۴-۱- دانشجویان بتوانند فرصتها و تهدیدهای موجود در برنامه های مربوط به مدیریت مواد زائد جامد در شهر کرمانشاه را توضیح دهند.

امتحان میان دوره (با هماهنگی اداره آموزش)

هدف کلی جلسه پنجم:

۱- آشنائی با برنامه ریزی در مدیریت مواد زائد جامد و تعیین اولویتها

اهداف ویژه جلسه پنجم:

- ۱-۱- دانشجویان بتوانند انواع سیستمهای موجود در مدیریت مواد زائد جامد را توضیح دهند.
- ۲-۱- دانشجویان بتوانند اولویتهای مدیریت مواد زائد جامد در مناطق مختلف را تعیین کنند.
- ۳-۱- دانشجویان بتوانند پارامترهای مورد نظر در انتخاب روشهای مدیریت مواد زائد جامد در مناطق مختلف را توضیح دهند.

هدف کلی جلسه ششم:

- ۱- آشنایی با مشکلات اجرایی و قانونی در برنامه ریزی

اهداف ویژه جلسه ششم:

- ۱-۱- دانشجویان بتوانند انواع مشکلات اجرایی و قانونی در برنامه ریزی برای مدیریت مواد زائد را توضیح دهند.
- ۲-۱- دانشجویان بتوانند با توجه به شرایط، روش مناسب برای رفع مشکلات اجرایی و قانونی در برنامه ریزی برای مدیریت مواد زائد را تعیین کنند.
- ۳-۱- دانشجویان بتوانند نحوه تهیه مستندات برای مدیریت مواد زائد را توضیح دهند.

هدف کلی جلسه هفتم:

- ۱- آشنایی با روشهای مختلف برآوردهای اقتصادی

اهداف ویژه جلسه هفتم:

- ۱-۱- دانشجویان بتوانند انواع سیستمهای موجود برای تعیین هزینه های مدیریت مواد زائد را توضیح دهند.
- ۲-۱- دانشجویان بتوانند با توجه به شرایط، روش مناسب برای تامین هزینه های مدیریت مواد زائد را تعیین کنند.
- ۳-۱- دانشجویان بتوانند پارامترهای مورد نظر برای برآوردهای اولیه اقتصادی در مدیریت مواد زائد را نام ببرند.
- ۴-۱- دانشجویان بتوانند روشهای مختلف محاسبه هزینه های مدیریت مواد زائد را تشریح کنند.

هدف کلی جلسه هشتم:

- ۱- آشنایی با اقدامات مرتبط با مدیریت مواد زائد جامد

اهداف ویژه جلسه هشتم:

- ۱-۱- دانشجویان بتوانند انواع اقدامات مرتبط با مدیریت مواد زائد جامد را توضیح دهند.
- ۲-۱- دانشجویان بتوانند انواع استراتژیهای موجود برای تولید انرژی از مواد زائد را توضیح دهند.
- ۳-۱- دانشجویان بتوانند با توجه به شرایط، انواع استراتژیهای موجود برای کاهش تولید مواد زائد را توضیح دهند.

امتحان میان دوره (با هماهنگی اداره آموزش)

هدف کلی جلسه نهم:

- ۱- آشنایی با روشهای مدیریت مواد زائد جامد منطبق بر محیط زیست

اهداف ویژه جلسه نهم:

- ۱-۱- دانشجویان بتوانند انواع روشهای موجود برای تولید کود از مواد زائد را توضیح دهند.
- ۲-۱- دانشجویان بتوانند انواع روشهای تولید انرژی از مواد زائد را توضیح دهند.

۳-۱- دانشجویان بتوانند با توجه به شرایط محیط زیست منطقه، روش مناسب برای مدیریت مواد زائد جامد را تعیین کنند.

هدف کلی جلسه دهم:

۱- آشنائی با فرایندهای دمائی از نوع پیلیمیریزاسیون - پیرولیز و دیگر فرایندهای حرارتی

اهداف ویژه جلسه دهم:

- ۱-۱- دانشجویان بتوانند فرآیند تولید بیوگاز را توضیح دهند.
- ۲-۱- دانشجویان بتوانند فرایند پیرولیز را توضیح دهند.
- ۳-۱- دانشجویان بتوانند با توجه به شرایط، روش مناسب برای تولید انرژی از مواد زائد را تعیین کنند.
- ۴-۱- دانشجویان بتوانند پارامترهای مورد نظر برای انتخاب روشهای تولید انرژی از مواد زائد را نام ببرند.
- ۵-۱- دانشجویان بتوانند یکی از روشهای مختلف تولید انرژی از مواد زائد را طراحی کنند.

هدف کلی جلسه یازدهم:

۱- آشنائی با مدیریت بازیافت و استفاده مجدد

اهداف ویژه جلسه یازدهم:

- ۱-۱- دانشجویان بتوانند تفاوت فرآیندهای بازیافت و استفاده مجدد را توضیح دهند.
- ۲-۱- دانشجویان بتوانند انواع روشهای بازیافت و استفاده مجدد را توضیح دهند.
- ۳-۱- دانشجویان بتوانند با توجه به شرایط، روش مناسب برای انتخاب روش بازیافت و استفاده مجدد را تعیین کنند.
- ۴-۱- دانشجویان بتوانند معیارهای طراحی برای انتخاب روشهای بازیافت و استفاده مجدد را نام ببرند.
- ۵-۱- دانشجویان بتوانند یک مرکز بازیافت برای مواد زائد شهری طراحی کنند.
- ۶-۱- دانشجویان بتوانند خصوصیات مواد مورد استفاده برای بازیافت و استفاده مجدد را نام ببرند.
- ۷-۱- دانشجویان بتوانند روشهای آماده سازی مواد جداسازی شده برای بازیافت و استفاده مجدد را توضیح دهند.
- ۸-۱- دانشجویان بتوانند روشهای مختلف بازیافت کاغذ، لاستیک و پلاستیک، فلزات، شیشه، مصالح ساختمانی و منسوجات از زباله های شهری را توضیح دهند.

هدف کلی جلسه دوازدهم:

۱- آشنائی با مدیریت زباله های خطرناک موجود در مواد زائد شهری

اهداف ویژه جلسه دوازدهم:

- ۱-۱- دانشجویان بتوانند منابع تولید و مشخصات زباله های خطرناک را نام ببرند.
- ۲-۱- دانشجویان بتوانند زباله های خطرناک موجود در مواد زائد شهری را طبقه بندی کنند.
- ۳-۱- دانشجویان بتوانند روشهای مناسب برای جمع آوری زباله های خطرناک را تعیین کنند.
- ۴-۱- دانشجویان بتوانند روشهای دفع زباله های خطرناک را طبقه بندی کنند.
- ۵-۱- دانشجویان بتوانند پارامترهای مورد نظر برای مدیریت زباله های خطرناک را نام ببرند.
- ۶-۱- دانشجویان بتوانند یک محل دفن بهداشتی (Secure Landfill) برای دفن مواد زائد خطرناک موجود در مواد زائد شهری طراحی کنند.

امتحان میان دوره (با هماهنگی اداره آموزش)

هدف کلی جلسه سیزدهم:

۱- آشنائی با مدیریت مواد زائد جامد عفونی در مراکز بهداشتی درمانی

اهداف ویژه جلسه سیزدهم:

- ۱-۱- دانشجویان بتوانند انواع مختلف و مشخصات مواد زائد جامد عفونی در مراکز بهداشتی درمانی را نام ببرند.
- ۲-۱- دانشجویان بتوانند منابع تولید مواد زائد جامد عفونی در مراکز بهداشتی درمانی را طبقه بندی کنند.
- ۳-۱- دانشجویان بتوانند روشهای مناسب برای مدیریت مواد زائد جامد عفونی در مراکز بهداشتی درمانی را تعیین کنند.
- ۴-۱- دانشجویان بتوانند روشهای مختلف جمع آوری و حمل و نقل مواد زائد جامد عفونی در مراکز بهداشتی درمانی را طبقه بندی کنند.
- ۵-۱- دانشجویان بتوانند روشهای مختلف بی خطر سازی و دفع مواد زائد جامد عفونی در مراکز بهداشتی درمانی را نام ببرند.

هدف کلی جلسه چهاردهم:

۱- آشنائی با طراحی محلهای دفن بهداشتی مواد زائد جامد

اهداف ویژه جلسه چهاردهم:

- ۱-۱- دانشجویان بتوانند انواع روشهای دفن بهداشتی مواد زائد جامد را توضیح دهند.
- ۲-۱- دانشجویان بتوانند ملاحظات مکان یابی برای دفن بهداشتی مواد زائد جامد را توضیح دهند.
- ۳-۱- دانشجویان بتوانند سطح زمین مورد نیاز برای دفن بهداشتی مواد زائد جامد را محاسبه کنند.
- ۴-۱- دانشجویان بتوانند نحوه تشکیل شیرابه در مرکز دفن و نحوه جمع آوری آن را توضیح دهند.
- ۵-۱- دانشجویان بتوانند مراحل و نحوه تشکیل گازهای مرکز دفن و نحوه جمع آوری آن را توضیح دهند.

هدف کلی جلسه پانزدهم:

۱- آشنائی با روشهای نگهداری و احیای اماکن دفن بهداشتی قدیمی

اهداف ویژه جلسه پانزدهم:

- ۱-۱- دانشجویان بتوانند انواع مراقبتهای بعد از تعطیلی اماکن دفن بهداشتی مواد زائد را توضیح دهند.
- ۲-۱- دانشجویان بتوانند ملاحظات مربوط به نگهداری و بهره برداری از اماکن دفن بهداشتی قدیمی را توضیح دهند.

هدف کلی جلسه شانزدهم:

۱- فرایند پلاسما

اهداف ویژه جلسه شانزدهم:

- ۱-۱- دانشجویان بتوانند فرایند پلاسما را تعریف کنند.
- ۲-۱- دانشجویان بتوانند دفع پسماند از طریق گاز پلاسما را توضیح دهند.
- ۳-۱- دانشجویان بتوانند مشخصات اجزاء سیستم فرایند پلاسما را توضیح دهند.
- ۴-۱- دانشجویان بتوانند مزایای تولید گاز پلاسما را توضیح دهند.

هدف کلی جلسه هفدهم:

- ۱- امتحان نهایی- ارائه پروژه های درسی
اهداف ویژه جلسه هفدهم:
۱-۱- جمع بندی مطالب و ارزشیابی

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۱- عناصر موظف در مدیریت جامع مواد زائد را توضیح دهد.
۱-۲- استراتژیهای مدیریت جامع مواد زائد و روشهای اصلاح الگوی مصرف و کاهش در مبدا تولید را بیان نماید.
۱-۳- مقررات و قوانین بین المللی و کشوری در مورد پسماند را تشریح کند.
۱-۴- روشهای مختلف مدیریت مواد خطرناک موجود در مواد زائد شهری را توضیح دهد.
۱-۵- انواع، و منبع تولید مواد زائد عفونی و روشهای مختلف مدیریت آن را شرح دهد.
۱-۶- روشهای مختلف فرایندهای دمائی از نوع پلیمریزاسیون - پیرولیز و پلاسما را شرح دهد.
۱-۷- نحوه طراحی محلهای دفن و بهره برداری و نگهداری از محلهای دفن قدیمی را شرح دهد.

منابع:

- 1- [G. Tchobanoglous, H. Theisen, S. A. Vigil](#). Integrated Solid Waste Management: Engineering Principles and Management Issues. McGraw-Hill, 1993.
2- [G. Tchobanoglous, F. Kreith](#). Handbook of Solid Waste Management. McGraw-Hill, 2002.
3- Worrell, W. A. and P. A. Vesilind (2011). Solid waste engineering, CengageBrain. com.
۴- محمد علی ززولی و همکاران، مدیریت جامع مواد زائد جامد، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی قم، ۱۳۸۹.

روش تدریس: سخنرانی، بحث گروهی
وسایل آموزشی: وایت برد- ویدئو پروژکتور

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	روش	آزمون
	در طول ترم	۵	کتبی	حل مسائل
	در طول و پایان ترم	۴۰	ارائه گزارش	تهیه و ارائه پروژه های درسی
	پایان ترم	۵۰	کتبی	آزمون پایان ترم
	در طول ترم	۵	مشارکت در بحثهای گروهی	حضور فعال در کلاس

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

- ۱- حضور مرتب و به موقع در کلاس
۲- مشارکت در بحثهای گروهی
۳- انجام تکالیف ارائه شده
۴- ارائه به موقع گزارشهای مربوط به پروژه های درسی

Blank area for content.

نام و امضای مدرس: دکتر نافذ   نام و امضای مدیر گروه: دکتر پیرصاحب   نام و امضای مسئول EDO دانشکده: دکتر حسینی
تاریخ تحویل: تاریخ ارسال: تاریخ ارسال:

جدول زمانبندی درس: مدیریت مواد زائد جامد

روز و ساعت جلسه : سه شنبه ها ساعت ۸:۱۵ الی ۱۰:۱۵

جلسه	تاریخ	موضوع هر جلسه	مدرس
۱	۱۳۹۵/۶/۲۳	مقدمه و معرفی مدیریت مواد زائد جامد	دکتر امیرحسین نافذ
۲	۱۳۹۵/۶/۳۰	استراتژیهای مدیریت مواد زائد جامد	دکتر امیرحسین نافذ
۳	۱۳۹۵/۷/۶	مقررات و قوانین بین المللی و کشوری در مورد پسماندهای جامد	دکتر امیرحسین نافذ
۴	۱۳۹۵/۷/۱۳	چالشهای موجود در مدیریت مواد زائد جامد	دکتر امیرحسین نافذ
امتحان میان دوره (با هماهنگی اداره آموزش)			
۵	۱۳۹۵/۷/۲۰	برنامه ریزی در مدیریت مواد زائد جامد و تعیین اولویتهای	دکتر امیرحسین نافذ
۶	۱۳۹۵/۷/۲۷	آشنایی با مشکلات اجرایی و قانونی در برنامه ریزی	دکتر امیرحسین نافذ
۷	۱۳۹۵/۸/۴	روشهای مختلف برآوردهای اولیه اقتصادی	دکتر امیرحسین نافذ
۸	۱۳۹۵/۸/۱۱	آشنایی با اقدامات مرتبط با مدیریت مواد زائد جامد	دکتر امیرحسین نافذ
امتحان میان دوره (با هماهنگی اداره آموزش)			
۹	۱۳۹۵/۸/۱۸	انتخاب روشهای مدیریت مواد زائد جامد منطبق بر محیط زیست	دکتر امیرحسین نافذ
۱۰	۱۳۹۵/۸/۲۵	فرایندهای دمائی از نوع پیلمیریزاسیون - پیرولیز و دیگر فرایندهای حرارتی	دکتر امیرحسین نافذ
۱۱	۱۳۹۵/۹/۲	مدیریت بازیافت و استفاده مجدد	دکتر امیرحسین نافذ
۱۲	۱۳۹۵/۹/۹	مدیریت زباله های خطرناک موجود در مواد زائد شهری	دکتر امیرحسین نافذ
امتحان میان دوره (با هماهنگی اداره آموزش)			
۱۳	۱۳۹۵/۹/۱۶	مدیریت مواد زائد جامد عفونی در مراکز بهداشتی درمانی	دکتر امیرحسین نافذ
۱۴	۱۳۹۵/۹/۲۳	طراحی محلهای دفن بهداشتی مواد زائد جامد	دکتر امیرحسین نافذ
۱۵	۱۳۹۵/۹/۳۰	نگهداری و احیای اماکن دفن بهداشتی قدیمی	دکتر امیرحسین نافذ
۱۶	۱۳۹۵/۱۰/۷	فرایند پلاسما	دکتر امیرحسین نافذ
۱۷	۱۳۹۵/۱۰/۲۲	امتحان نهایی - ارائه پروژه های درسی	دکتر امیرحسین نافذ

